BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Anul al 56-lea — 14 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Nr. 40 Sâmbătă 11 Februarie 1939 — 14 Pagini — P IIII

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120. 288/932

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25

CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.

Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT STELIAN POPESCU

Siguranța circulației pe căile ferate

Intr'o conferință la care au luat parte conducătorii căilor noastre ferate s'au propus mai multe măsuri în vederea siguranței circulației trenurilor și a călătorilor.

Intre alte măsuri, în acest scop, este și instalarea de cabluri telegrafice subterane, între stațiuni. Reamintim că una din cauzele catastrofei de c. f. din apropierea stației Frecăței, de pe linia Galați-Basarabeasca, a fost absența comunicațiilor telegrafice și telefonice între stațiuni în urma viscolului puternic ce a bântuit în acea regiune și care a culcat la pământ stâlpii de susținere a sârmelor. De aceea s'a impus înlocuirea stâlpilor cu cabluri subterane pentru comunicațiile telegrafice între stațiuni.

In asemenea condiții — cablurile fiind adăpostite — se va asigura circulația normală a trenurilor și se vor evita accidentele grave provocate de întâlnirea neașteptată a două trenuri, ce merg în sens opus, pe aceeași linie. Semnalizările, la intrarea și eșirea din stațiuni, de asemenea trebue să fie modernizate pe toată rețeaua căilor ferate.

In Franța s'a propus acum câțiva ani un sistem de semnalizare ingenios, în urma deselor accidente întâmplate chiar în stațiuni, din cauza neobservării de către mecanici, a semnalului dela intrare, care comandă oprirea, — din cauza ceței, sau a fumului. Sistemul acesta se bazează pe repetarea semnalelor din afară, de către un aparat receptor instalat pe locomotivă.

Acest dispozitiv de siguranță prezintă însă un neajuns din punctul de vedere profesional și tehnic. Mecanicul bazându-se pe semnalizarea automată interioară, n'ar mai observa cu atenție semnalele dela intrarea și eșirea stațiunilor, ceea ce în cazuri excepționale, — atunci când aparatul de pe locomotivă ar fi defect — poate provoca accidente.

Totuși, se experimentează pe unele rețele de căi ferate străine și acest sistem, care, dacă va da rezultate bune, s'ar putea introduce și la noi.

Cum siguranța circulației trenurilor și a călătorilor primează în materie de transporturi pe căile ferate, nici un mijloc perfecționat tehnic nu trebue înlăturat spre a se asigura maximum posibil de siguranță.

Pierderea vieței călătorilor și pagubele considerabile ce le pricinuesc administrației c. f. accidentele, provocate fie din neglijența unor funcționari, fie din cauza materialului, impun măsurile cele mai indicate, dar mai puțin costisitoare, de siguranță în materie de circulație a trenurilor.

Spania de mâine și interesele Franței

Războiul „civil" din Spania se apropie de sfârșit. Ocuparea Cataloniei de către trupele victorioase naționaliste, în urma unei acțiuni ofensive întreprinsă cu vigoare și repeziciune și efectele demoralizante ce le-a avut ea în rândurile republicanilor înfrânți nu îngăduie posibilitățí de rezistență serioasă în teritoriul Spaniei, ce a mai rămas în stăpânirea adversarilor generalului Franco.

De aceea s'a spus, că victoria naționaliștilor spanioli din Catalonia este nu numai militară, ci și politică.

De pe acum se pune întrebarea importantă: ce va fi Spania de mâine?

Generalul Franco a răspuns:

„O Spanie tradițională, eroică, nouă, generoasă și dispusă să ofere colaborarea sa pentru asigurarea păcii".

In legătură cu aceeaș problemă, Franța a ținut să facă cunoscut punctul său de vedere.

In ședința de Miercuri a Camerei franceze, d. Bonnet, ministrul de externe a declarat: „Franța nu poate îngădui să fie amenințată de vreun stat străin, integritatea Spaniei și prin aceasta, siguranța sa".

Și d. Bonnet a precizat, că Spania are pentru Franța o importanță capitală strategică în strânsă legătură cu comunicațiile sale în imperiul african.

In asemenea condiții, numai o Spanie independentă și integrală teritorialicește va putea prezinta pentru Franța acea siguranță strategică de care are nevoe spre a nu fi amenințate comunicațiile cu posesiunile sale africane — Maroc, Algeria și Tunis — și deci situația sa în Mediterana occidentală.

Reese din această declarație importantă a ministrului de externe al Franței, teama să nu se modifice echilibrul forțelor din Mediterana printr'o tendință de extensiune a influenței și dominațiunii Italiei, în sectorul Mediteranei occidentale, prin factorul spaniol, restaurat pe noi baze.

Pe de altă parte, Franța este preocupată și de efectele ce le-ar avea prezența pe teritoriul său, a elementelor politice republicane spaniole și a unui număr prea mare de refugiați de peste Pirinei, care ar putea întreprinde acțiuni politice împotriva intereselor sale naționale și internaționale.

Ministrul de externe, d. Bonnet, a declarat, că Franța nu poate permite niciunui guvern străin să atenteze la propria sa suveranitate prin încercările ce le-ar face de a exercita propria lui suveranitate pe teritoriul francez și niciun fel de acțiune politică străină, indiferent în ce scop.

Chestiunea refugiaților, militari, sau civili, din Spania, pe teritor francez, este foarte delicată din punctul de vedere al dreptului internațional.

Cu toate că este vorba de dreptul de azil, ce s'a născut din considerațiuni umanitare, exercițiul acestui drept a dat și poate da naștere la mari dificultăți în practică.

Zilele trecute, Academia diplomatică internațională s'a reunit la Paris, sub președinția d-lui Henry Béranger, președintele Comisiunei afacerilor străine a Senatului francez și a examinat această problemă, atât sub aspectul ei umanitar, cât și politic.

S'au analizat întinderea dreptului de azil și precedentele sale în trecut, în legătură cu războiul civil din Spania.

S'au constatat dificultățile ce s'au ivit în timpul războiului civil spaniol, din cauza exercițiului dreptului de azil de către reprezentanții diplomatici ai diferitelor state din Madrid. Astăzi, în Franța, dificultățile sunt și mai mari, din cauza refugiaților politici republicani din Spania, cari, abuzând de ospitalitatea și generozitatea franceză, încearcă să întreprindă acțiuni de ordin politic primejdioase siguranței acestei țări.

De aceea d. Bonnet a ținut să dea un avertisment celor ce abuzează de dreptul de azil și au îndrăzneala să nesocotească suveranitatea Franței, prin exercițiul altei suveranități.

In asemenea condițiuni, războiul civil din Spania poate să fie o sursă de conflicte internaționale, dacă nu va fi mai repede sfârșit, atât în interesul mult încercatei națiuni spaniole, cât și în interesul păcii și al civilizației.

R. SEIȘANU

FLOTA FRANCEZĂ DIN MEDITERANA IN PORTUL GIBRALTAR

Flota franceză din Mediterana, la înapoierea dela Cassablanca a făcut o escală în Gibraltar, unde a fost primită oficial de autoritățile britanice

Armata țării

Miercuri, guvernul a publicat manifestul-program al viitoarei sale activități.

Este o tradiție ca, la începutul ori cărei noui guvernări, guvernul să arate țării care îi va fi programul de activitate și ce anume chestiuni și probleme de interes general va căuta să le soluționeze și cum. Guvernul actual, deși, în fapt, nu e decât o continuare a celui trecut, întrucât elementele sale constitutive principale au rămas aceleași, a ținut totuși să arate toate problemele care vor constitui preocuparea lui de căpetenie. Aceste probleme, firește, nu variază prea mult în decursul vremurilor și deaceea, în liniile lor generale, programele de guvernământ sunt de multe ori asemănătoare. Intr'adevăr sunt chestiuni de interes general permanent ca de pildă: armata, școala, biserica, echilibrul bugetar, cari au figurat și vor figura în orice program politic al oricărui guvern și este firesc ca orice guvern să-și dea toată osteneala, sau cel puțin să promită că o va face, de a servi aceste permanente instituții de bază ale statului român cât mai conform cu interesul general și mai ales cât mai conform cu interesul bunului mers al treburilor statului.

Deaceea, și de data aceasta, așa cum „Universul" a făcut totdeauna când a avut să-și spue cuvântul asupra programului unui nou guvern, repetăm și de data aceasta că opinia publică românească așteaptă realizarea programului anunțat și care incontestabil conține elemente de însănătoșire și de progres.

Voim să insistăm însă mai ales asupra capitolului din programul guvernului privitor la armată.

„Oricât de mari ar fi fost sacrificiile făcute în trecut pentru pregătirea oștirei — spune manifestul-program — guvernul socotește totuși că în acest ceas se impune un efort suprem pentru a pune oștirea în măsură să răspundă și tradițiilor ei glorioase și nevoilor de apărare națională".

Dorim din tot sufletul, și alături de noi întreaga suflare românească, realizarea cât mai deplină și cât mai grabnică a acestui angajament al guvernului actual. Sunt prea grave momentele de față, pentru a se mai putea întârzia realizarea îndatoririlor ce le avem față de armată. Scoasă de sub orice influență de natură politică, pusă pe planul înalt al menirei ei supreme, oștirea românească trebue într'adevăr să reprezinte în ochii tuturor chezășia sigură a temeiniciei statului, a independenței lui, a drepturilor lui suverane, a integrității lui absolute. Increderea țării în ea însăși crește pe măsură ce crește valoarea armatei ei și e tot atât de adevărat că respectul străinilor față de statul român este și el în raport direct cu forța materială și morală a oștirii naționale. Acesta a fost crezul nostru permanent și în această privință orice sforțare va face guvernul actual va fi sprijinită de întreaga opinie publică românească.

Statul gospodar

de AL. GREGORIAN

Să recunoaștem cinstit: ceeace i-a lipsit Statului român până acum n'a fost atât o doctrină grandioasă a lui, clar definită și geometric sistematizată, cât, mai de grabă, simțul acela de ordine, lăuntrică, de ierarhie a valorilor morale și de rânduială în viața de toate zilele, în inventarul gospodăresc și în resursele lui de trai.

Doctrinele le-am putut încropi de oriunde, deși nu prea ne-am încurcat noi în formulele lor rigide. O anume supleță spirituală caracteristică rasei noastre ne-a îngăduit să ne acomodăm, la momentul potrivit, oricăror schimbări ideologice ale vremii. Conservatorismul românesc n'a fost rutinar. Iar lipsa unei prea vechi tradiții statale, poate și a unui contact mai adânc cu cultura europeană, ne-a făcut să cunoaștem mai puțin conformismul apusean. Adoptarea unor anume idei generale, nu ne-a obligat și la aplicarea lor.

Astfel, la 1848, am fost revoluționari ca să fim în acord cu Europa, dar n'am făcut nici-o revoluție.

La 1907, dimpotrivă, ne-am răsculat, deși doctrina noastră de stat boeresc era conservatoare și conjunctura internațională era cu totul nefavorabilă mișcărilor sociale. După războiu am trăit apoi ani în șir, în plin mondialism democratic, cu partide democratice, cu parlament democratic, cu vot universal și constituție liberală, dar flancați de o draconică stare de asediu și de un regim eminamente dictatorial.

Evident incoherențele acestea reflectau o stare de desorientare a Statului, o lipsă de linie și o foarte confuză înțelegere a misiunii lui istorice, dar nu erau catastrofale.

Ceeace a zdruncinat definitiv prestigiul Statului de rit democrat și i-a grăbit lichidarea, a fost dezordinea cu corolarele ei cunoscute: risipa și proasta gospodărire, care l-au antrenat în crizele financiare, economice, politice și morale.

Procesul acesta nu e specific românesc. El este general. Dictaturile europene de astăzi s'au născut doar din crizele democrațiilor. Italia, Germania, Portugalia, Spania, n'au cunoscut, oare, toate dezastrele sub guvernările democratice, înainte de a adopta regimurile autoritare de azi? Ce însemna desechilibrul financiar și economic al Italiei dinainte de 1922, altceva decât dezordine și risipă? Ce însemnau cele 7 milioane de șomeuri din Reichul social-democrat, decât proastă gospodărire? Dar bugetele veșnic deficitare din Portugalia și prăbușirea imperiului spaniol care a premers prăbușirii de azi a republicii?

România, este drept, nu a trecut prin experiențele tragice ale acestor țări și efectele crizelor amintite nu s'au manifestat aici cu aceeași intensitate, care a făcut ravagiile de aiurea. Cu resurse mai bogate și, deci, cu puteri de rezistență mai multe, Statul român a putut scăpa mai puțin avariat din vâltoare, însă destul de primejduit în viitorul său.

O politică de răi gospodari ne-a dus până la ghișeele Genevei și până la acceptarea controlului străin în casa noastră. Risipa ne-a constrâns la oneroase împrumuturi de consumație și la sporirea accelerată a impozitelor. Apatia ne-a împins în robia evreilor. Lipsa simțului gospodăresc ne-a impus concesionarea avuțiilor naționale în profitul capitalurilor vagabonde și, în modul acesta, din greșeală în greșeală, am a-

(Continuare in pag. 2-a)

Contingentul 1939 chemat sub arme la 1 Martie

Ministerul apărării naționale comunică următoarele:

Prin decretul lege Nr. 528 din 1 Februarie 1939 s'a aprobat chemarea sub arme pe data de 1 Martie 1939, a tinerilor cari formează contingentul 1939, pentru toate armele.

NOTE

GÂNDIND LA STRĂVECHIUL AKADEMOS...

Străvechiul Akademos, desigur, n'a bănuit soarta excepțională care-i era hărăzită. N'a bănuit că, în decursul timpului, numele său — evocator de clasice discuții asupra tainicelor legi ale vieții, și de largi alei înflorite, — va deveni substantiv comun... Akademos a dat titulatura primelor școli în aer liber, și mai târziu pe aceea a solemnelor adunări de savanți ursiți unei iluzorii nemuriri.

Să adăogăm, acestor date cunoscute de toți, faptul că tot el, cel dintâi, a realizat un mare ideal, mereu urmărit de atunci, de pedagogia de pretutindeni: apropierea sufletească dintre dascăl și învățăcei săi, și creearea unei atmosfere plăcute în timpul lecțiilor.

„Invățătura devenită plăcere" și „locul de curs, loc de atracție", iată postulatul pe care cată să-l înfăptuiască, în forme adequate timpului, toate programele analitice din toate timpurile.

Fără 'ndoială, cu această preocupare, ministerul român al educației a dat foarte necesara circulară menită să rectifice zelul firesc al unor profesori cari, voind să facă din catedra lor un curs principal, împovărau pe elevi cu prea multe lucrări.

Circulara în chestiune privește numai pe elevii cari-și văd serios de carte.

Există însă, și o altă categorie: sunt elevii pe cari, adeseori, către ora 8.30 dimineața, scriitorul acestor rânduri, în drum spre redacție, îi vede prin Cișmigiu, angajați în foarte „neacademice" convorbiri galante, cu fete, fugite și ele dela școală...

Pentru această categorie, ce e drept, nu trebuie nicio circulară, ci numai, din când în când, câte o razzie... — **M. Negru.**

Inaltul cler catolic prezintă Papei Pius XI omagii, cu prilejul aniversării sfintei pontificări

SCRISORI DIN ELVEȚIA

Situația economică și târgul de mostre

de prof. dr. TH. BROGLE

Bâle, Februarie

Presa elvețiană s'a ocupat mult, în ultimul timp, de chestiunile economice cari interesează țara. Expansiunea economică a Germaniei spre răsărit a fost înregistrată cu oarecare îngrijorare, căci se socotește că schimbările intervenite în harta economică a Europei vor pune și această țară în fața unor probleme grele și neașteptate.

In adevăr, Elveția este socotită între statele cari, în cursul ultimilor ani, au dezvoltat legăturile comerciale cu România, Iugoslavia, Bulgaria. Albania, Grecia și Turcia și, cari sunt amenințate să fie înlocuite de Germania în Balcani. Este îndreptățită, deci, teama despre o nouă scădere a comerțului nostru extern, căci precedenții ani de criză au dovedit cu o precizie impresionantă, cât de mult economia își trage substanța și forța de viață din piețele internaționale și cât de mult buna stare a unei țări este strâns legată de chestiunea de a ști dacă industria indigenă poate asigura produselor sale o scurgere bănoasă spre piața mondială.

Cu toate aceste împrejurări, jurnalele de aici s'au arătat prea puțin favorabile față de propunerea, foarte comentată, făcută într'un ziar german, „Deutsche Volkswirt" și care invita Elveția să ia parte la expansiunea germană în țările Europei sudestice; această reacțiune a presei elveține a fost pe placul cetățenilor. In adevăr, aceste comentarii sunt expresiunea unei voințí naționale hotărîtă a rămînea independentă. Iar, independența economică este prima condițiune a independenței politice.

Nu trebue, de altă parte, să ascundem că timpurile de încercare prin care a trecut economia noastră nu s'au isprăvit încă, dar vrem să păstrăm convingerea că, dincolo de frontierele noastre, se află încă pentru țara noastră izvoare de existență îndestulătoare și nefolosite încă, astfel în cât nu e nici un motiv să ne lăsăm cuprinși de deprimare.

Fluctuațiunile politicii mondiale din cursul anului au avut drept rezultat, nu numai amenințarea de a pierde piețile străine, ci ne-au arătat și calea de urmat pentru a asigura debușeuri noui pentru exportul nostru.

Este stabilit, mai înainte de toate, că expansiunea economică germană în spre Sud-Est, ne lasă noui posibilități sporite în spre Vest. Dar aceasta nu înseamnă că trebue să socotim de pe acum pierdute piețele din Răsărit. Mulțămită creditului de care se bucură pe planul internațional, Elveția are numeroase și puternice simpatii economice în Balcani.

Mai mult încă, întregul nostru trafic comercial cu aceste țări se întemeiază pe acordurile de

(Continuare in pag. 2-a)

MUNCA

de ALEX. ALIMĂNIȘTEANU

Frământările sociale care se continuă mai bine de un secol și care în loc să își găsească o rezolvire, pe zi ce trece devin mai greu de deslegat.

In trecut ca și azi conducătorii politici, economici și sociali, se străduesc să soluționeze această stare de lucruri și încă nu au reușit și după mine nu se va reuși până ce nu se va rezolvi una din cauzele fundamentale ale problemei și anume: *munca, munca și iar munca.*

Dacă omul nu muncește zi de zi și oră de oră, având la bază un câștig normal, nu poate avea o viață omenească pe pământ și nu poate fi o societate de cetățeni mulțumiți.

Din populația țării noastre 82% cel puțin se ocupă cu munca câmpului, adică 16.400.000 suflete. Aceștia nu muncesc mai mult de 140—160 zile din cele 365 ale anului; sunt multe din aceste brațe, care nu găsesc de lucru în sat mai mult de 50—80 zile.

Ce buget poate avea și ce trai poate duce un asemenea om?

Pământul arabil al țării noastre este de 14.000.000 Ha. și îl stăpânesc 4.445.278 agricultori.

O familie de plugar compusă din 2 persoane poate lucra din Aprilie la Noembrie cam 338 zile. Pentru ca să poată avea o viață omenească cu producția la hectar și prețurile de azi, trebue să muncească cel puțin 10 Ha., care cer aproximativ 205 zile, dacă are 2 vite, plug, grapă și prășitoare. Deci numai de la Aprilie la Noembrie rămân 133 zile disponibile și dacă socotim anul întreg de 730 zile rămân 525 zile nelucrătoare pentru o familie de 2 persoane.

Cum familia la noi este socotită de 5 persoane și ar lucra numai 10 Ha., le rămân zile libere 1620, care mai toate se pierd.

Avem în țară 440.000 proprietari care nu trec de 3/4 Ha.

Avem în țară 3.409.504 proprietari care au 2 Ha.

Avem în țară 455.970 proprietari care au 6½ Ha.

Din aceste date se vede că sunt 4.305.474 de proprietari care muncesc o întindere de pământ mult mai mică decât le poate da un trai bun, socotind că familia se compune numai din 2 persoane. Știut este că sunt în medie familii peste 4 și unele care au 8 copii plus părinții, ce ar trebui să lucreze peste 20 Ha.

Iată munca națională care se irosește neavând întrebuințare.

Sunt mulți orășeni care necunoscând adevărata situațiune, consideră satele ca fericite. Nu știu lipsurile și boalele ce s'au încuibat în multe căminuri, pentrucă nu au strictul necesar.

Problema, pe care o pun numai eu, de mai bine de 40 de ani, este să găsim de lucru milioanelor de brațe care stau la sate fără a da maximum de lucru și care nu au unde să se ducă.

Aceste brațe întrebuințate, mai întâi ar mări producția agricolă, ar valorifica materiile prime agricole, pădurile, apele, zăcămintele miniere și de tot felul dela noi. Cumpărătorii cei mai buni ai produselor agricole și ai articolelor industriale ar fi aceștia; cumpărătorul cel mai sigur este cel interior decât cel de peste graniță; de altfel ultimele crize au dovedit acest lucru.

Inaintașii noștri au înțeles această necesitate pentru ca la 1886—87 Ion C. Brătianu să intre în războiu vamal cu Austro-Ungaria pe motivul că se venise cu legea încurajării industriei naționale și unul din multiplele scopuri era acela de a

(Continuare in pag. 2-a)

Manevrele de iarnă ale regimentelor franceze de vânători de munte

La școala superioară de științe politice din Paris s'a creiat o catedră de apărare națională sub conducerea mareșalului Pétain, care a inaugurat cursurile, zilele trecute